

**Lunds universitet
Socialhögskolan
Sol 064
Höstterminen 2001**

Onesimus' Brothers – ett kärleks- budskap

Observationer ur vardagslivet

**Författare: Dana Bihoi
Handledare: Gunvor Andersson**

Abstract

This is a qualitative study of the children's home Onesimus' Brothers. In 1992 pastor Dugulescu decided to start a program to meet the streetchildrens needs. The purpose of this paper was to explore how the children's orphanage is organised and what the purpose and the methods of the work are.

The question asked were:

- * How has the institutional care on the orphanage developed and changed?
- * Which are the pedagogical goals and methodes?
- * How do the female behave as compared with the male staff to the children and the young towards the old staff with the children?
- * How does the staff's behaviour affect the children?

My method to collect the information consisted of interviews of the staff and observation of their work.

Onesimus' Brothers provides beside decent living conditions, reintegrating programs and services. These people want the best for the children and they succed to some extent.

Innehållsförteckning	sid
Förord	1
1. Inledning	2
1.1 Problemformulering	2
1.2 Syfte och frågeställningar	2
1.3 Metod	3
1.3.1 Studiens uppläggning	4
1.3.2 Resultatens tillförlitlighet	4
1.3.3 Analys och transkribering av intervjuer	4
1.3.4 Etiska överväganden	5
1.4 Fortsatt framställning	5
2. Tidigare forskning	5
3. Institutionsvård i Rumänien.	7
3.1 Historik och organisation	7
3.2 Regeringens strategi inom barnvården.	8
3.3 Utvecklingen i staden Timisoara	9
4. Teoretisk perspektiv	9
4.1 Attachmentteorin	9
4.2 Risk och skyddsfaktorer	10
5. Barnhemmet	10
5.1 De första stegen	10
5.2 Framväxt	11
5.3 Organisation	12
5.4 Förhållande till övrig institutionsvård	14
6. Barnhemmets barn	14
6.1 Undervisningens metoder	15
6.1.1 Egna reflektioner och analys	21
6.2 Undervisningens mål och resultat	23
6.2.1 Reflektioner och analys	26
6.3 Förhållandet i personalgruppen	28
6.3.1 Reflektioner och analys	29
7. En dag i barnets liv	29
7.1 Personalens förhållningssätt till barnen	31
7.2 Sammanfattning och analys	32
8. Resultatsammanfattning	35
9. Slutdiskussion	35
Källförteckning	38
Bilaga1-Intervjumall	39
Bilaga2-Poängsättning	40
Bilaga3-Förbud	42

Förord

Härmed vill jag tacka min handledare Gunvor Andersson för att ha gett mig stöd för idén att åka och genomföra detta arbete i Rumänien. Jag vill också tacka henne för att all hjälp, för hennes goda råd och tålamod.

1. Inledning

De flesta känner till något om barnhemmen i Rumänien. När kommunismen föll 1989 visades nyhetsbilder på institutionaliserade barn och de som har sett dessa bilder kan nog komma ihåg dem. Dessa smutsiga undernärda barn saknade mer än en förälders kärlek. De behövde omvårdnad och tittarna som rördes av nyhetsbilderna skickade pengar för att dessa barns behov skall bli tillfredsställda. Den här uppsatsen kommer att ta er med på en resa till ett barnhem i Rumänien.

1.1 Problemformulering

Först skall jag beskriva hur jag kom i kontakt med barnhemmet Onesimus' Brothers. Våren 2001 bestämde jag mig för att jobba som volontär under sommaren på ett barnhem. Jag tog kontakt med ett par barnhem i Rumänien och ett av dem accepterade att ta emot mig som volontär.

Jag valde att senare undersöka detta barnhem. Jag visste en hel del om barnen innan jag gick tillbaka för att skriva min uppsats där, men jag ville veta mer om relationen mellan personal och barn. Därför tog jag kontakt med institutionens direktion hösten 2001 och jag välkomnades tillbaka för att utföra mitt arbete på fältet. Jag trodde inte att alla skulle acceptera mina önskemål men personalen ställde upp helhjärtat.

Barnvården är en del av det rumänska sociala systemet och uppmärksamheten dras mot barnen p.g.a. de har ett väsentligt värde i varje samhälle. Den unga generationen, deras fysiska och psykiska välbefinnande, deras vetenskapliga och kulturella färdigheter, graden av tillägnande å de moraliska värdena och sättet att integreras socioprofessionellt bestämmer samhällets framtida ställning. (Zamfir, 1998)

1.2 Syfte och frågeställningar

Mitt syfte med denna undersökning är:

1. Att beskriva institutionens historiska framväxt och förändring över tid och hur institutionen idag är sammansatt och strukturerat.
2. Att undersöka pedagogikens mål och metoder och hur personalens förhållningssätt påverkar barnen.

Frågeställningar:

- * Hur har institutionsvården på barnhemmet utvecklats och förändrats?
- * Vilka är pedagogikens mål och metoder?
- * Hur förhåller sig den kvinnliga gentemot den manliga, respektive den nyanställda mot den äldre personalen till barnen?
- * Hur påverkas barnen av personalens förhållningssätt?

Jag besvarar frågorna och redogör också för bestämmelserna inom den statliga institutionsvården, för att ge en klarare bild av situationen.

1.3 Metod.

Avhandlingens grundmaterial består av deltagarobservation och intervjuer. Jag har intervjuat personal på institutionen för att undersöka hur organisationen är strukturerad. Det har funnits en fördel i att jag känner till det rumänska språket och jag har intervjuat 10 av 12 pedagoger. En av övriga pedagoger var sjuk medan den andra inte var villig att intervjuas.

Jag har gjort deltagarobservationer för att undersöka personalens förhållningssätt till barnen och hur barnen reagerar på personalens förhållningssätt. Deltagarobservationen har koncentrerats på personalens tillsägelser och samtal med barnen. Jag har utfört deltagande observationer av barn som omhändertagits p.g.a. fattigdom och som har farit illa i sina hem. Jag vill kontrastera den kvinnliga och den manliga personalens förhållningssätt och undersöka skillnaden i förhållningssätt mellan personal som jobbat längst och nyanställd personal.

Som komplement till de kvalitativa intervjuerna och deltagarobservationerna har jag använt mig av sekundära datakällor i form av böcker och olika artiklar. Enligt Denscombe (2000) är metodtriangulering viktig för att öka den insamlade datans validitet. ”Detta bevisar inte att forskaren har rätt, men ger en fingervisning om att innebörden i data överensstämmer i viss mån mellan metoderna och att resultaten inte är alltför hårt knutna till en speciell metod för datainsamlingen.” (Denscombe 2000, s.103)

Till slut vill jag tillägga att jag använt mig av både svenska, engelska och rumänska böcker. De sistnämnda används som litteratur på Socialhögskolan i Rumänien och är skrivna av prof. dr Elena Zamfir, Socialhögskolans direktör i Bucharest, respektive doktorand Tacsu Ladislau.

1.3.1 Studiens uppläggning

För att utföra detta fallstudie har jag valt att utgå från intervjuer och deltagande observationer.

De kvalitativa intervjuerna har gett mig värdefulla insikter som grundar sig på djupgående informationer och på personalens kunskaper. Studierna erbjuder holistiska förklaringar och erhåller aktörernas uppfattningar, som de själva ser dem.

Deltagande observation har bättre förutsättningar att bibehålla den naturliga miljön än andra samhällsvetenskapliga forskningsmetoder. (Denscombe, 2000) Observationerna har gett mig goda möjligheter att få insikt i de sociala processerna. Jag har observerat pedagogernas arbetsmetoder i de tre grupperna de jobbar i, vid olika tillfällen. Jag försökte observera de olika arbetsmomenten vid samma tidpunkt. I 12 dagar utförde jag observationer: tvåmorgnar och tvåkvällar i varje personalgrupp. Jag förde anteckningar efter att ha lämnat observationsplatsen.

1.3.2 Resultatens tillförlitlighet

Fältanteckningarna är styrda av forskarens personlighet och man kan inte verifiera datan. Tillförligheten kan därför ifrågasättas. Eftersom deltagande observation är extremt beroende av forskarens "jag" är det svårt att upprepa denna studie för att kontrollera tillförlitligheten.

Man kan inte generalisera utifrån denna undersökning p.g.a. det är en detaljerad undersökning av en särskild miljö och p.g.a. den centrala roll som forskaren har. Även den insamlade datan genom intervju är unik på grund av den specifika kontexten och de specifika individerna som deltar, vilket också har en ogynnsam effekt på tillförlitligheten.

1.3.3 Analysarbete och transkribering av intervjuer

Huvudregeln för transkribering av intervjuer är att allt skall skrivas ut ordagrant. Jag har framför allt skapat en viss tematisk ordning utifrån den frågemall jag använt mig av vid intervjuerna. (Se bilaga 1)

Jag har också använt mig av citat för att läsaren skall få en egen bild av barnhemmet.

Alla intervjuer genomfördes pårumänska. Jag har valt att översätta intervjuerna, i princip ordagrant. Hälften av intervjuerna spelades in påband, övriga kände obehag inför inspelningen.

1.3.4 Etiska överväganden.

Inom det sociala arbetet är forskningen offentlig och själva publiceringen av slutsatserna är nödvändig för framåskridandet av den vetenskapliga verksamheten. Man måste ur denna synpunkt göra en etisk bedömning om publiceringen kan leda till att en person som deltagit i undersökningen blir lidande eller får bekymmer. En forskare måste reflektera under hela forskningsprocessen över etiska frågor, d.v.s. förutse etiska problem och minimera risken att dessa problem uppstår. Av den anledningen har jag valt att barnen inte skall intervjuas.

1.4 Fortsatt framställning.

Uppsatsen börjar med en presentation av tidigare forskning inom området följt av en redogörelse för institutionsvårdens organisation i Rumänien. Sedan följer en beskrivning på hur barnhemmet har uppkommit och en redogörelse för hemmets organisation. Jag visar också hur hemmet förhåller sig till övrig institutionsvård i Rumänien.

Vi går in och ser hur pedagogerna ser på hemmet, dess organisation och deras arbetssätt. Slutligen tar vi en titt på hur barnens liv ser ut i hemmet, på relationen mellan barn och personal och den kristna moralen.

2. Tidigare forskning.

Social institutionsvård förekommer i de flesta länder. I några studier med komparativ ansats har man systematiskt gått genom olika länders institutionsvård och försökt sammanfatta gemensamma utvecklingslinjer och belysa skillnader. Institutionsvården har minskat i omfattning beträffande hem och antal platser i de flesta länder samtidigt som vårdens innehåll har förändrats i positiv riktning. De östeuropeiska länderna har dock beskrivit en speciell utveckling. De allra senaste årens ekonomiska omvandling i dessa länder, har inneburit att man fått en

dramatisk ökning av institutionsplacerade barn, många av barnen är handikappade. Det är inte ovanligt att föräldrarna uppfattar institutionerna som en möjlighet för barnen att få en grundläggande materiell trygghet. Institutionerna har därför kommit att fungera som magneter som drar till sig barn från fattiga förhållanden. (Sallnäs, 2000)

Utbildningsnivån hos personalen på barn och ungdomshemmen är generellt låg och inriktningen på utbildningen varierar mellan olika länder. I Östeuropa finns en tradition av att personal med pedagogisk utbildning och inriktning arbetar på institutionerna, medan i Västeuropa ses psykologisk kunskap och utbildning som viktiga. (ibid.)

De stora institutionerna har försvunnit eller omvandlats till mindre enheter, även i de Östeuropeiska länderna. Många av institutionerna i dessa länder har en mycket låg standard både materiellt och i fråga om vårdens utformning och innehåll. (ibid.)

När det gäller begreppsliga ramar och terminologi för institutionernas arbete finns det väsentliga nationella skillnader. I Östeuropa är en av institutionssystemets huvuduppgifter att ge barnen och ungdomarna skolgång och institutionerna är organiserade kring ”utbildning”. I de Västeuropeiska länderna har ”vård” samma roll. I Sverige talar man snarare om ”behandling” som institutionernas primära uppdrag. (ibid.)

Andreassen enligt Sallnäs (2000) betonar att bäst resultat uppnås av de institutioner som har en klar behandlingsfilosofi, tydliga gemensamma mål för ungdomarna samt anpassar insatserna efter de enskilda ungdomarnas situation och vilka riskfaktorer som föreligger.

Enligt Sallnäs (2000) är ett viktigt resultat i Berridge och Brodies undersökning som rör betydelsen av personalitet och utbildningsnivå på de brittiska institutionerna att man inte fann några samband mellan vare sig utbildningsnivå och personalitet och kvalitet i vården. Resultaten stöds av tidigare undersökningar av Sinclair och Gibbs där det inte heller framkom något som pekade på att personalens kvalifikationer hade samband med utfallet av vården. (Sallnäs, 2000)

De nämnda studierna har en utgångspunkt i att det är personalen och deras handlande och tänkande som är själva grundbulten i vården. Resultaten pekar på vikten av enighet hos personalen om hur arbetet skall bedri-

vas. Att ha en teori/modell att utgå från i arbetet kan ge sammanhang och en möjlighet för personalen att söka förklaringar till barnens beteende och det som sker på institutionen.

3. Institutionsvård i Rumänien.

Enligt Sallnäs(2000) finns det likheter i utvecklingstendenser för institutionsvården i olika länder beträffande omfattning, storlek, utbildningsnivå samt syn på föräldrar, men det finns också olikheter i grundstruktur, begreppsapparat och professionellt synsätt.

3.1 Historik och organisation.

Sedan 1990 har den nya politiska förändringen haft inverkan på det sociala systemet. I Rumänien har fattigdomen exploderat och detta fenomen beror enligt Zamfir (1998) på följande faktorer:

1. Den dramatiska minskningen av den reella lönen.
2. Arbetslöshetens ökning.
3. Ökade löneskillnader.

Staten har försökt arbeta för att ändra de omänskliga villkoren i barnavårdens institutioner. Det har skett tydliga förändringar sedan 1989 och de västerländska staterna har varit en hjälpande hand i denna förändringsprocess. Övrig barnavård har man däremot inte tagit lika mycket hänsyn till vilket har lett till att familjer med flera barn har drabbats hårt. Studierna visar att det andra barnet som föds i en familj kan öka risken för att hela familjen hamnar under existensminimum. Barnets situation i barnfamiljerna har förvärrats och barnbidragets reella värde har minskat. Barnfamiljerna med fler än tre barn och även de med två barn, som utgör den största gruppen, har hamnat i en process av progressiv fattigdom, en process som pågår än. (ibid.)

Antalet barn som övergivits har inte minskat genom abortens legalisering, som man förväntat sig. Till de oönskade barnen som övergivits i institutioner lägger man antalet barn som kommer från familjerna drabbade av fattigdom. (ibid.)

Barnavårdens lagar har ändrats sedan 1990 i syfte att förbättra barnens villkor, främst de institutionaliserade. FN's konvention om barnens rättigheter har förts in som lag, 158/1991. Det finns dock gamla rättesnören som bromsar upp problemens lösning vad gäller omsorgen om barnen. I lag 3/1970 artikel 1 nämns vilka minderåriga som kan erhålla skydd inom institutionernas ramar:

1. Barn vars föräldrar har avlidit, är okända eller utav annan anledning inte har möjlighet att försörja sig, om det inte finns någon försörjningsskyldig.
2. Barn som på grund av sitt handikapp behöver speciell vård som de inte kan erhålla av familjen.
3. Barn vars utveckling, (fysisk, moralisk, intellektuell) eller hälsa befinner sig i fara i familjen.
4. Barn som har gjort sig skyldiga till brott men som inte betraktas ansvariga för sina handlingar. (Zamfir, 1998)

Enligt lag 3/1970 kan dessa barn placeras på barnhem tills de fyller 18 år. En aspekt som utgör ett bekymmer för rådande myndigheter är att barn som fyller 18 år befinner sig illegalt på dessa barnhem. Enligt lag får endast de barn som fortsätter studierna stanna kvar på barnhemmet, tills de fyller 25 år. Den ökande arbetslösheten, privatiseringen, den minskade antalet arbetsplatser har försvårat situationen för yngre som är uppväxta på barnhem. Utan ett arbetstillfälle, utan familjens stöd eller ett ställe att bo på hamnar dessa barn i konflikt med lagen. (Zamfir, 1998)

Ur administrativ och organisatorisk synvinkel är barnavården underordnad den offentliga sektorn. Barnavårdens institutioner i Rumänien har som huvudsyfte att ge barnen vård och omsorg och på grund av att skolan och sjukhuset har blivit modeller för aktiviteten i institutionerna har detta lett till oadekvata lösningar på problemen. På barnhemmen för småbarn, 0-3 år, är personalen i majoritet medicinsk utbildad och omsorgen är inriktad på medicinsk vård. På barn och ungdomshemmen, 3-18 år, är personalen i regel utbildade till pedagoger och anser därför att den kognitiva uppfostran är tillräcklig och att den kan uppfylla barnens behov. (ibid)

Det är svårt att etablera och applicera en enhetlig och konsekvent modell inom barnavården på grund av att alla auktoriteter lägger fram den egna politiken som gynnar egna intressen och den specifika aktiviteten. (Zamfir, 1998)

3.2 Regeringens strategi inom barnavården

De generella bestämmelserna inom barnvården är:

- * Att förebygga och minska antalet barn som överges av den egna familjen genom att stödja familjerna som befinner sig i en svår situation.
- * Att rekonstruera statliga institutioner, inklusive (service)hem för barn med handikapp och att omfördela de finansiella resurserna, de materiella, humana och tekniska, för att organisera alternativ till dagens institutioner och minska antalet institutionaliserade barn.
- * Att förbättra, komplettera och harmonisera lagrummet som behövs för att organisera och sätta alternativen i funktion.
- * Att fortsätta decentraliseringen av systemet. (Ladislau, 2001)

3.3 Utvecklingsstrategi i staden Timisoara.

Strategin i staden Timisoara är i fortsatt utveckling och målet är att försäkra förbättring för dess medborgares livskvalité. Ett av delmålen är förbättring av livskvalitén hos institutionaliserade barn. Dessa mål anses kan nås genom:

- * Att utveckla program för integration av barn med särskilda behov i traditionella skolor.
- * Permanent kontroll, på lokal nivå av livsvillkoren hos institutionaliserade barn.
- * Finansiellt stöd av institutionella program och fostran av övergivna barn.
- * Att skapa program för förbättring och övervakning, stöd och vägledning av aktivitet i skolan för institutionaliserade barn. (Ladislau, 2001)

4. Teoretisk perspektiv

4.1 Attachmentteorin

Fahlbergs definition av anknytning är en bindning av tillgivenhet mellan 2 individer vilket uthärdar tid och rum och som tjänar sitt emotionella syfte. Anknytningen hjälper barnet att uppnå full intellektuell kapacitet, att tänka logiskt, att utveckla ett samvete, att lita på sig själv, att hantera stress och frustration och att utveckla framtida förhållanden. (Daniel, m.fl., 2000)

Det primära attachment förhållandet, som inte är nödvändigtvis beroende av att mata barnet, utvecklas runt 7 månader och har som huvudsaklig mål att beskyddas för att tas ifrån anknytningspersonen. Anknytningen visas med yttre tecken av närhetssökande när barnet är skild från den vuxne. Denna närhetssökande kan ses hos äldre barn och hos vuxna som upplever stress. Ett säkert anknytningsförhållande skapar en säker bas som utgör grunden för barnets undersökning av världen.(ibid.)

Mary Ainsworth kategoriserade anknytningsmönstren i tre grupper 1. Säker/trygg, 2. Osäker-undvikande och 3. Osäker-ambivalent. Vid separation från anknytningspersonen protesterar barnet. Säkra barn är känsliga vid separation och visar sorg samt är glada vid återförening. Undvikande barn protesterar väldigt lite vid separation och vid återförening tittar de bort från anknytningspersonen, medan den ambivalenta typen av barn uppvisar svårigheter att både skiljas och återförenas. Det tidiga anknytningsmönstret ger upphov till en inre arbetsmodell som kommer att påverka framtida förhållanden med vuxna. (Daniel, m.fl., 2000)

4.2. Risk och skyddsfaktorer

Livsförhållandena bestämmer hur barnet påverkas. Det finns faktorer som utgör ett skydd för barnets välmående och som kan stärka barnet samt hjälpa denne att stå ut med svåra livsförhållanden, t.ex.: separation från en närstående. Att barnen känner sig omtäckta av kompisar och att de känner att de kan påverka omgivningen främjar barnets utveckling. De barn som lär sig vara omtänksamma och sociala karaktäriseras av mognad och ansvarskänsla. Detta kräver att barnet har upplevt ett tryggt förhållande till minst en vårdare och har lärt sig att lita på sig själv, att barnet har en stödjande familj och har lärt sig att kommunicera. (ibid.)

Det finns faktorer som kan utgöra en risk för att barnet hamnar i svåra livsförhållanden. Dessa faktorer kan bero på barnets egenskaper, t.ex: att denne har ett speciellt temperament, antingen väldigt aktiv eller väldigt passiv. Dessa barn lever under sårbara förhållanden och kan inte utveckla en trygg bas till någon vuxen. Sådana barn är aggressiva eller svarar inte på affektionsbehov och är passiva. De har inte lärt sig att ta hand om sig själv eller att be vuxna om hjälp. (ibid.)

5. Barnhemmet.

5.1. De första stegen

Onesimus' Brothers startades 1992 i ett hus som tillhörde kommunen. En av de första anställda berättade att huset höll på att renoveras när hon kom till jobbet första dagen. Fortfarande bodde där människor i vissa rum i huset men de flyttade en och en och idag är huset bebott av 27 pojkar mellan 6-19 år.

De första 2 anställda, en kvinna och en man tog emot 7 barn som hämtades från gatan. Tanken var att 10 barn skulle hämtas, men det var svårt att övertala barnen att följa med eftersom de inte hade någon förtroende för andra människor. Alla barn brukade droger, de sniffade lim, även den yngsta på 4 år. Det äldsta barnet var 14 år.

De var väldigt smutsiga när de kom till barnhemmet och fick därför hjälp med att tvätta sig. De fick nya kläder, en säng att sova i och ett par pedagoger som föräldrakomplement. Den första kvinnliga anställda berättar hur svårt det var att lära barnen att sköta sin hygien, de var inte vana vid det. I kloakerna fanns det ingen toalett skötte de sina behov på golvet.

Barnen delades upp i två grupper som sov i två olika rum. Köket låg i ett rum näst intill och kvinnor från kyrkan kom för att laga frukost och kvällsmåtid, medan lunchen fick barnen från en restaurang. All personal jobbade som volontärer de första månaderna och det var en stor omsättning på personal.

5.2 Framväxt

Med tiden hämtades fler barn, men många av dem rymde eftersom de inte kunde hantera regelsättningen. Personalen gick för att hämta dem tillbaka, vissa gick att övertala, andra inte. Det pågick en stor omsättning av barn men till slut stabiliserades arbetet och antalet barn till ett maximum antal av 30. Sedan ett par år tillbaka hämtas inte längre barn från gatan. Platserna tillsätts med de sociala myndigheternas hjälp.

I början ville barnen gå tillbaka och träffa sina vänner. De bad om att få gå ut för ett par timmar och när de återvände, var de i regel påverkade av droger. Personalen var frustrerad och satte därför upp en regel för de barn som använde tillfället att gå ut för att sniffa: att de inte fick vid tredje olydnaden återvända till hemmet. Regeln

respekterades dock inte av personalen eftersom målet var att barnen skulle komma ifrån gatan, inte att slängas ut igen. Man straffade dem inte på annat sätt och slag var inte en lösning eftersom de flesta av dem hade miss-handlats i sina hem eller övergripits på gatan. När barnen slutade använda droger kände de inte heller behovet att gå på gatan, utan undvek att träffa de gamla vännerna.

Det tog ca ett år för barnen att vänja sig vid de nya förhållanden och de som inte stannade kvar gick av fri vilja. Vissa av barnen som stannade kvar har adopterats och andra har flyttat till en lägenhet.

Barnen som stannade kvar integrerades i de allmänna skolorna. Personalen hjälpte barnen med läxorna och skolarbetet tog mycket tid, eftersom det var svårt för ett barn som hade levt på gatan eller som aldrig varit i skolan, att anpassa sig.

Barnen var delade i 5 grupper och varje grupp hade 2 pedagoger, en manlig och en kvinnlig, som jobbade i skift. Det var ett system som upplevdes ge bra resultat de första 4 åren men det stora personalombytet och de ekonomiska problemen ledde till att organisationen ändrades.

5.3 Organisation

Onesimus' Brothers är ett center för socialt återhämtande av ungdomar. Ungdomshemmet finansieras av Jesus The Hope of Romania som leds av Ligia Dugulescu och vars grundläggare är pastor Peter Dugulescu. Ungdomshemmet bedrivs i kristen regi.

Direktören är psykolog till yrke och har den slutliga bestämmande rätten. Vicedirektören eller administratören sköter bl.a. inkommande hjälpsändningar, inköp och fördelning av mat och instruerar personalen.

Personalen består av 4 manliga och 8 kvinnliga pedagoger. Barnen är indelade i 5 grupper à 4-6 barn. En pedagog har ansvar för den ena gruppens administrativa problem vilket innebär att se till att barnen har tillräckligt med kläder eller skor, att se till att barnen kommer till skolan eller att följa barnen på skolmöten och på läkarbesök. I varje grupp skall en av ungdomarna se till att man upprätthåller reglerna för städning. Det finns dock en städerska som städar deras rum varje dag och sköter deras klädtvätt.

2 kvinnliga pedagoger är ansvariga för läxläsningen och de arbetar i 2 skift. De har även olika ansvarsområden som datakunskap, främmande språk osv. Alla läxor hålls i datarummet och barn som behöver hjälp kommer dit.

2 av de nämnda pedagogerna, en man och en kvinna, arbetar som volontärer och är ansvariga för musikundervisningen och läxläsning. Alla pedagoger kan hjälpa barnen med läxorna men man har avsatt huvudansvaret på ovan nämnda för att underlätta arbetsbördan för övrig personal. Andra som underlättar för personalen kan vara studenter som kommer dit för att ge stödundervisning å barnen som behöver det i vissa ämnen eller familjer från kyrkan som tar hem vissa barn för en söndagslunch och sist men inte minst de utländska volontärerna.

En av de manliga pedagogerna är idrottsansvarig och tränar fotbollslaget som spelar varje år mot andra barnhem. Barnen involveras i skötseln av ett växthus, vilket innebär att odla och vattna för att sedan förtära grönsakerna och rotfrukterna som odlats. Vaktmästaren i huset har huvudansvaret för detta växthus.

Barnen aktiveras även på sin fritid. De utför idrottsaktiviteter, tar del i teaterbesök och resor. Barnen har även vissa skyldigheter: att sortera tvätten, hjälpa till i köket, i växthuset och vid enklare reparationer. Andra aktiviteter är musik och religion lektioner och barnen tar del i konserter och utför pantomimer. Dessa aktiviteter anses utveckla deras personlighet.

Reglerna för att barnen skall få utöva dessa aktiviteterna eller för att kunna stanna kvar är: 1. att följa sin skolgång eller att jobba, 2. att inte röka eller använda droger, 3. att lyda personalen och 4. att respektera övriga barn.

Barnen erbjuds förutom dessa aktiviteter mat och husrum och hjälp med att sköta sin hygien. Arbetet med barnen anses beröra 3 stora problem: att vinna deras tillit (ömsesidigt), den fostrande och affektiva bristen hos barnen och barnens beteendeproblem.

Personalen anses uppfylla vissa förväntningar ur organisatorisk synpunkt. Personalen är indelad i 3 grupper och varje grupp representeras av minst en manlig och en kvinnlig pedagog. Tanken är att varje grupp ska vara som en familj med en manlig och en kvinnlig representant. Förväntningarna på kvinnans och männens sysslor är olika. Kvinnorna anses kunna hjälpa barnen genom att sy, stryka eller göra andra sysslor å dem medan männen anses kunna se till barnen och utföra reparationer av olika slag.

Barnen övervakas pånatten av 2 män som arbetar i skift. Förutom de ovannämnda finns en halvtidsanställd sekreterare och 3 deltidanställda kokerskor som arbetar var tredje dag. Totalt finns det 20 anställda och 2 volontärer som arbetar med dessa barn.

All personal är mer eller mindre inblandade i arbetet med barnen. "De småkockarna" är en grupp av äldre barn som förbereds för ett liv utanför hemmet genom att lära sig laga mat och som instrueras av en kokerska.

Alla pedagoger har tagit del i en 3 månaders kurs om socialt arbete med barn och vissa av dem besitter kunskap på högskolenivå fast ur olika aspekter. En manlig och en kvinnlig pedagog har musikkunskaper från Musikhögskolan och vardera 30 års arbete, en kvinnlig pedagog är utbildad som special pedagog för särklass, medan övriga har erfarenhet av egna barn.

Filosofin bakom organisationens uppkomst består av kristna värderingar. Gatubarnen anses vara barn, som andra, eftersom alla har samma värde i Guds ögon. Alla anses förtjäna få hjälp oavsett social status. Ur denna synvinkel erbjuds barnen hjälp ovillkorligt eftersom man anser att den kristna läran bör praktiseras och att man inte kan vara likgiltig för andras behov. All personal försöker att omsätta i praktik dessa principer p.g.a. egna värderingar, för att agera som exempel.

5.4 Förhållande till övrig institutionsvård.

Onesimus' Brothers är inte en statlig institution utan den bedrivs med hjälp av sponsorer från huvudsakligen U.S.A., Belgien och Frankrike.

Det specifika för denna typ av institution är:

a.

det mindre antalet barn, vilket anses vara en fördel i arbetet med varje individ.

b. skolgången utförs i allmänna skolor, vilket hjälper barnen att integreras i samhället.

c. re-

gelbundna kyrkobesök som kan erbjuda barnen en möjlighet att lära känna andra barn, även etablera en långtidsverkande förhållande till familjerna som bjuder dem i sina hem samt observera och förstå de kristna värderingarna och på det viset kunna välja om de vill tillhöra det kristna samfundet eller inte.

d. omsorg och stöd vid flyttning från institutionen genom att erbjuda en plats i en lägenhet, hjälp att söka jobb och en fortsatt material, moralisk och andlig stöd.

6. Barnhemmets barn

Det har blivit dags att närma oss barnen men det är viktigt att komma ihåg att det är pedagogerna som talar om barnen. Jag intervjuade inte barnen av etiska skäl, inte p.g.a. motsättningar från ledning eller personal.

6.1 Undervisningens metoder.

Den första intervjuade är en kvinnlig pedagog som är ansvarig för läxläsningen. Hon har även datakunskap som ansvarsområde. Pedagogen har tidigare arbetat på ett kontor. Metoden hon jobbar efter är beroende av individen hon jobbar med. På datakunskapen jobbar hon med en grupp av äldre pojkar som läser detta ämne i skolan, medan barnen som inte läser detta ämne i skolan och de som går i särskolor utgör en grupp för sig. Hon jobbar individuellt med de små som måste övervakas vid varje stavning eller addering. Med dem som besitter större kunskap går hon snabbare igenom läxan för att sedan göra extra övningar i det som behövs.

”Om barnet inte kan, kanske vill, men inte besitter den kunskap han behöver, måste han öva i det han inte kan.”

Läxläsningen börjar med att man läser läxan tillsammans. Därefter kommer pedagogen fram till några huvudpunkter som barnet utvecklar vidare. Resultaten beror på varje individ, på hur det går för barnet i skolan, på hur snabbt han memorerar och hur mycket han vill lära sig. Därför har det gjorts en gruppindelning på datakunskapen, så att de som har viss kunskap inte tråkas ut om hon går för sakta framåt eller att pedagogen går för fort framåt och inte hinner hjälpa dem som inte har någon kunskap.

På dataläran använder hon sig av olika böcker som Datans ABC för barn som beskriver vad en dator är och hur den fungerar. På läxläsningen använder de sig av skolböcker eller hjälpböcker. De ägnar en del av tiden åt

extraläsning om barnet t.ex.: har som läxa att läsa endast en del av en historia får de i regel att läsa hela historien för att förstå kontexten.

I slutet av varje månad lämnas en rapport om varje enskilt barn, vilket pedagogen tycker är överdrivet mycket. Hon menar att man kan göra utvärdering på ett barn efter ett kvartal eller i slutet av läsåret då barnet har lärt sig skriva, läsa och räkna. Att utvärdera barnets resultat i slutet av varje månad leder till en känsla av att arbetet med barnet inte ger några resultat. Inte bara skolresultaten utvärderas utan barnets beteende i sin helhet.

När pedagogen kom för att jobba för tre år sedan var arbetssättet här annorlunda. Anledningen till förändringen anser hon är att barnen inte hade en kontinuerlig kontakt med en pedagog vid läsläsning, vilket innebar att man inte hade kontroll över vad barnen klarade av och inte klarade av i skolan. Detta omöjliggjorde en utvärdering av barnets kunskaper.

Den andra kvinnliga pedagogen som har läsläsningen som huvudansvar, har även 3 andra ansvarsområden: Arttherapy, främmande språk och aktiviteter utanför skolan. Hon har utbildats på ett teologiskt gymnasium men har på grund av de negativa framtidsutsikterna av att kunna arbeta som religionslärare valt att utbilda sig till ekonom. Hon anser att den kristna moralen hon lever efter har determinerat henne att leta efter ett jobb där hon kan hjälpa andra människor och har därför valt att börja jobba på detta ungdomshem.

Hon anser att det inte är lätt att anpassa sig till ett kollektiv med sina specifika regler och kände att situationen påverkades av att hon var ung när hon började på ett hem för pojkar. Hon påstår att hennes auktoritära sett har hjälpt henne att vinna barnens respekt. Hon tror att hon nu kan jobba med vilket barn som helst och känner inte längre någon svårighet med att jobba i detta kollektiv.

Pedagogen berättar om de 3 olika ansvarsområdena. Arttherapy behandlar konsten i sina olika former. Varje månad behandlas ett nytt tema, t.ex.: Musiken-en svårbegriplig konst. Det har diskuterats om musikens grund, om musikens olika kategorier och varför det är viktigt att känna till något om dem. De har tillsammans kommit fram till att det är viktigt att känna till något om kategorierna eftersom det kan vara lätt att tro att man vet bäst när man är i en viss ålder. Adolescenterna tror att en viss kvinnlig eller manlig artist är bäst, vilket kan tyckas vara ofarligt men som också kan leda till extremiteter, anser pedagogen. Barnen är uppdelade i två åldersgrupper.

Pedagogen leder en kurs i ett främmande språk som består av 10 barn som vill och kan lära sig. Denna kurs har som grund en sommarkurs i engelska som leds av en engelsk lärare, där alla barnen deltar. Den engelska kursen har ett bibliskt tema och den hålls en gång i veckan.

Aktiviteterna utanför skolan är inte i skriv eller läsform. Hösten 2001 har det bestått av att lära sig sånger och dikter om hösten. Barnen har målat tavlor som visats upp den 30:e november. Barnen har även gjort en pjäs som leds av denna pedagog vars mål är att försöka aktivera dem och tycka om andra saker än ”att hänga”. Pedagogen menar att många av barnen tror att de vet bäst och behöver därför lära sig de kulturella och patriotiska värdena.

”Detta samhälle kräver att alla har kunskaper. Om man inte besitter kunskaper klarar man sig inte.”

Eftersom hon tycker om att vara praktisk använder pedagogen sig av allt material hon hittar: affischer, kort som kan förklara det som inte går att förklara i ord. Hon använder sig av ljudupptagningar, även kroppsspråk och inte minst sig själv som modell för barnet. Pedagogen försöker hjälpa dem att uttrycka sig på ett konstruktivt sätt och även humoristisk. Hon läser gåtor för barnen och andra böcker om natur och konst. Hon anser att de ska kunna uttrycka sig och ha synpunkter i olika situationer.

Metoden pedagogen använder sig har som grund den kristna moralen, vilket för henne innebär att uppmuntra barnen och krama dem när de visar sina goda sidor och även straffa dem när de gör något dumt. Hon tror inte att slag är en lösning och påpekar att hon inte vill framkalla blåmärken, dock har hon varit tvungen att använda sig av straff på grund av atmosfären runt omkring. Hon menar att man inte kunde kontrollera situationen och var därför tvungen att straffa barnet i de andra barnens åsyn. Pedagogen påstår att atmosfären har förbättrats och att hon nu försöker förklara istället vad som är bra och vad som är dåligt.

Det finns även ett system med poängsättning av barnen som barnen kan titta på för att se hur deras beteende har ansetts vara (se bilaga 2). Pedagogen anser att barnen måste veta var gränsen går och att barnen behöver uppmuntras men även hindras att göra vissa saker. I 10 års åldern har barnets vanor utvecklats vilket visas i dess beteende. Om barnet uppför sig dåligt får det svårt att anpassa sig, menar hon, att bli accepterad.

Jag har intervjuat en av volontärerna som har jobbat som musiklektör i 30 år och vars sysselsättning de senaste 2 åren har varit att hjälpa barnen på barnhemmet med läxläsningen.

Min första fråga var vilken var skillnaden mellan sättet att jobba här och jobbet hon utförde tidigare. Hon påpekade att tidigare undervisade hon endast musik, medan här är kontakten med barnen annorlunda. Jobbet är mer intensivt och kraven på barnen är annorlunda.

Metoden hon använder sig av i jobbet med barnen är att samtala. Hon försöker utveckla en nära relation till barnen. Hon påpekar att det är ett kollektivt jobb men att hon tror på det individuella arbetet, från människa till människa. I den dagliga kontakten med barnen försöker hon hjälpa dem med skolan men även ta reda på deras bekymmer, deras sätt att tänka och försöker leda dem i rätt riktning.

”Utan kärlek till sina medmänniskor är detta arbete meningslöst”.

Hon påpekar att hon tycker om att arbeta individuellt med barnen och har inga favoriter, men att det är lätt att bli subjektiv i vissa situationer. Det är lättare att närma sig vissa barn och vissa av dem svarar på känslan med samma attityd.

Materialet hon använder sig av i jobbet med barnen består i stort sätt av skolböcker eftersom hon anser barnen har mycket skolarbete. Metoden att jobba med dem består av att övervaka deras sätt att skriva läxan och öva på det som behövs. De äldsta barnen har fler kunskaper men alla behöver hjälp ibland. Metoden att lära ut är densamma som i skolan i stort sett. Det handlar om övning, vilket behövs i alla ämnen, menar hon.

Hon anser man måste se vad barnen klarar av och öva på det som behövs. Hon försöker få barnen att inse vad de behöver veta. Hon intervenerar endast då hon upptäcker kunskapsluckor, men tycker att de skall göra själva det de klarar av att göra.

Den manliga volontären har arbetat på Onesimus' Brothers i 4 år och är idag pensionerad efter att ha arbetat som violoncellist i 26 år på Operan i Timisoara. Han hjälper till med läxläsningen och undervisar barnen i musik. Han har samlat en grupp av småbarn som kallas Minisong Onesimus. Han lär dem sånger som sjungs vid olika föreställningar som t.ex.: höst- eller våruppträdanden.

Metoden pedagogen använder sig av i arbetet med barnen är konversation och övning, för att befästa barnens kunskap. Anledningen till att han använder sig av denna metod är, som han själv säger, *”en beprövad metod*

under 3 generationer”. Han anser att man ska föra en pedagogisk undervisning i form av förklaringar och övningar.

Nästa person jag har intervjuat är en ung manlig pedagog. Han började jobba på ungdomshemmet 1993, 2 veckor efter att ungdomshemmet öppnades. Efter att han avslutade gymnasiet började han jobba som volontär på Onesimus' Brothers. Han anställdes som övervakare vilket innebar tillsyn av barnen och se till att de inte rymde. Han berättar att på varje skift fanns en övervakare när hemmet startade.

Metoden han använder sig av i arbetet med barnen är de Bibliska principerna från Gud och värderingarna han uppfostrats med. Han försöker lära barnen utifrån sina erfarenheter och vara en modell för dem.

Pedagogen har ansvar för en av grupperna och känner att han inte har tillräckligt med tid att ägna sig åt barnen. Han gör ingen skillnad mellan barn från den egna gruppen och övriga barn, men tillägger:
”Barnen i den egna gruppen är jag både mamma och pappa för och känner därför större ansvar mot dem.”

Tiden pressar honom men han försöker ta sig tid att prata med barnen om deras problem och bekymmer. Eftersom barnen är upptagna med skolan och läxorna tar han till sig tiden under helgen eller kvällarna när han befinner sig i hemmet.

Nästa manliga pedagog har arbetat på Onesimus' Brothers sedan december 1992. Han berättar att han kom för att arbeta tillfälligt med att ta hand om barnen som hämtades från gatan eftersom de inte fick någon lön som volontärer. Han har nu arbetat i hela 9 år och anser att han finner glädje i att jobba med dessa barn.

Pedagogen ville berätta om ögonblicket han tog emot barnen och sade att han inte hade kunnat föreställa sig att ett barn kunde fara så illa. Han förskräcktes av deras berättelser om hur de misshandlats och utnyttjats. Pedagogen berättar också att det var jul när barnen hämtades, att en gran pyntades och att gåvor ställdes undertill. Han försökte lugna ner barnen som började slåss om presenterna. Barnen var vana vid att samla allt och personalen som väckte barnen på morgonen hittade smält choklad som barnen hade gömt under kudden. Pedagoggen berättar att personalen tyckte synd om dessa barn och bad att Gud skulle ge dem kraft att ta hand om barnen.

Metoden pedagogen använder sig av är diskussion, i grupp eller individuellt. Han säger att hemligheten i arbetet med barn är att lyssna på dem, för att förstå dem och uppmuntra dem. Det är viktigt att motivera barnen, menar han. Pedagogen har idrotten som ansvarsområde och berättar att ett fotbollslag kräver en lagkänsla, vilket han försökt skapa inom barnen. Barnen spelade inte ärligt och de ville inte förlora. Det är viktigt att de lär sig att förlora i livet, anser han, därför uppmuntrar han både de som förlorar och som vinner. Han anser att alla behöver känna uppskattning för att fortsätta med det man har börjat med.

Problemen uppstår då man måste berätta inte bara det som går bra utan även det som går dåligt. Pedagogen anser dock att om man motiverar barnen och får dem att förstå att man inte alltid kan få som man vill kan man se erfarenheten som positiv. T.ex.: fotbollen är inte bara en kamp mellan två lag utan ett sätt att motionera och må bra. Han anser att mellan det intellektuella och fysiska arbetet finns ett samband och berättar om barnen som är duktiga schack- och tennisspelare. Pedagogen tycker att barnen som är konsekventa i träningen kan komma långt. Barnen skall först välja det de tycker om och han hjälper dem förstå det de är duktiga på

”Många talanger har upptäckts genom att endast uppmuntra barnen att göra något de tycker om och sedan motivera dem att träna på det de är duktiga på”

Nästa kvinnliga pedagog har jobbat sedan hemmet startades, 1992. Pedagogen har tidigare arbetat inom industrin. Hon har det administrativa huvudansvaret för en grupp av 5 barn.

Hon anser att metoden hon arbetar efter är den hon använde sig av för att uppfostra sitt barn. *”Vi är som en familj här!”* påpekar, hon ett antal gånger och menar att hon anser att barnen här är som hennes egna.

En annan kvinnlig pedagog som har som ansvar den administrativa uppgiften för en grupp av 6 barn har arbetat här i 7 år. Hennes tidigare sysselsättning var arbetare inom industrin.

Pedagogen berättar att hon försöker tala med barnen om det som är bäst för dem, men att om hon inte lyckas övertala dem kan hon tänka sig använda sig av ”piskan” och tjata på dem.

”Jag brukar uppmuntra de små och försöker övertala de stora barnen. Jag kan inte tala på samma sätt med en 9 åring som med en 17 åring. Vissa saker måste påpekas fler gånger för vissa pojkar.”

De yngsta pojkarna utgör en grupp som en kvinnlig pedagog är ansvarig för. Pedagogerna har jobbat på barnhemmet i 7 år och hon har tidigare jobbat inom handeln. Hon berättar att anledningen till att hon sökte jobbet här var att hon ville prova något annat.

Pedagogen tror på att samtal är det bästa sättet att uppfostra barnen. Barnen hon har ansvar för är mellan 8-10 år. När de är olydiga anser pedagogerna att man bör lösa det genom att visa att de har varit olydiga för övriga barn. Om de t.ex.: inte har tvättat sina strumpor tar pedagogerna upp dem och visar det till de andra barnen.

”De vet att alla får veta det och gör inte om det. Fast de varit olydiga är de ändå mina småtingar...”

Den sista intervjuade är en ung kvinnlig pedagog som har arbetat i 4 år på barnhemmet. Hon har genomgått en 3-årig utbildning på högskolan (Psyhopedagogi för särbarn). Hon började arbeta på barnhemmet efter att ha avslutat skolan.

Hennes metod är samtal och förståelse. Pedagogerna anser att hon måste ha mycket tålamod för att vinna barnets tillit och respekt.

”Utan respekt löser man inget. Man kan inte vinna respekt genom slag.”

6.1.1 Reflektioner och analys

Jag har reflekterat på vad personalen säger och har kommit fram till några slutsatser. Det är tydligt att det sätts stor vikt på undervisning. En av institutionernas huvuduppgift är att ge barnen och ungdomarna skolgång. Barnen lyder pedagogerna och institutionen är organiserad kring ”utbildning”. I de västeuropeiska länderna utgör ”vården” den främsta uppgiften. I Sverige talar man snarare om ”behandling” som institutionens primära uppdrag. (Sallnäs, 2000)

De kvinnliga och de manliga pedagogerna har olika krav på barnen och olika förväntningar på deras resultat. Medan kvinnorna vill se att barnen har gjort sina hushållssysslor, försöker männen aktivera barnen för att upptäcka vad de tycker om och är duktiga på. Att männen beter sig på ett öppet och kamratligt sätt, går hem hos de äldre barnen. Det finns en viss skillnad mellan en ung manlig pedagog och övriga eftersom han är den enda

manliga pedagog som är ansvarig för en grupp av barn. Han säger själv att han känner sig både som modern och fadern för denna grupp och därför känner ett stort ansvar mot dessa barn.

Det finns skillnader också i metoden att uppfostra barnen mellan yngre och äldre kvinnliga pedagoger. Skillnaden beror troligtvis på åldersskillnaden, att ha växt upp i olika generationer påverkar graden av förståelse för barnen.

Det är viktigt att skapa en metodik som tillåter barnen att vara aktiva och experimentera, vilket kan upplevas som skrämmande av lärare och pedagoger som vill ha överblick och kontroll. I sammanhanget är det intressant att fler av de självständiga barnen betecknas som gränssökande. Barnen uppfattar sig själva dock inte som gränssökande, utan upplever att de vill något annat än vuxna och känner därför en konflikt eller en intressemotsättning. De känner att de vuxna vill ha dem att göra något som de inte har lust till. Det kan också vara så att barnet handlat impulsivt och därför törnar mot de vuxna. (Nordahl, 1990)

Situationer där de vuxna ser barnen som gränssökande handlar ofta om att vuxna är otydliga i sin kommunikation. Å ena sidan säger de att man ska lyssna på varandra och å andra sidan visar de med sina handlingar att det är de som bestämmer och att de inte vill lyssna på barnen. Och oftast är det pojkar som betecknas som gränssökande eftersom de är mer uthålliga och bättre än flickor på att framhärda i det de gärna vill. Flickorna gör oftare som de vuxna vill, de undertrycker ofta det de själva vill för att vara vuxna till lags. Då tycker de vuxna att pojkar är mer olydiga och det är viktigt att förstå varför de två könen beter sig annorlunda. Pojkar är långt upp i åldern mer impulsiva än flickor och kommer därför ofta på kant med de vuxna utan att egentligen vilja det. (ibid.)

De manliga pedagogerna och även de unga kvinnliga pedagogerna ser till att barnen aktiveras. De äldre kvinnliga pedagogerna tycks dock ha en benägenhet att "hålla i tyglarna", i detta sammanhang är de beskyddande. De yngre pedagogerna och männen har lättare att sätta sig i pojkarnas situation och känna igen sig i dem.

Männens och kvinnornas olika funktioner kan bero på de traditionella rollerna i den rumänska familjen, där mannen har en viktig roll i organiseringen av gruppen, medan kvinnan har som roll att föda, uppfostra och ta hand om hushållsarbetet. (Zamfir, 1998)

Sallnäs (2000) framhåller att barn behöver struktur och social kontroll för att utveckla en "inre kontroll" vilket hjälper dem att utvecklas socialt och intellektuellt. Det finns andra faktorer som främjar barnens utveckling: skolbarn som känner sig omtyckta av kompisar, likaså barn som inte är impulsiva och som känner att de kan påverka omgivningen. Dessa barn hanterar stressen genom olika strategier, som t.ex. humor. Barn som bäst klarar en stressig situation är de som använder sig av strategier och inte agerar på en rigid sätt. (Daniel, m. fl. 2000)

Adolescenterna som är mer ansvariga och måsökande, de som vill ha struktur på sitt liv och har internaliserat en positiv värderingssystem har bättre självförtroende och klarar sig därmed bättre. För att klara sig bra bör de lära sig vara omtänksamma och sociala och karaktäriseras av mognad och ansvarskänsla. De ska tro på att de har möjlighet att kontrollera ödet och ha tidigare erfarenhet av att ha klarat av sådana situationer. Författaren framhåller att adolescenterna som är optimistiska klarar sig bättre. (ibid.)

Det finns faktorer inom familjen som påverkar barnen: en möjlighet att etablera ett nära förhållande till minst en vårdare och att involvera sig i att ta hand om sina syskon. Pojkarna på Onesimus' Brothers tar hand om varandra, speciellt om de yngsta, och de tar själva initiativen att hjälpa dem. Barnen involverar sig även i matdistribution till äldre människor, ett projekt som kallas Mana on Wheels. Barnen lär sig här att bry sig om andra människor. Personalen har olika metoder att uppfostra barnen som baserar sig på livsförvärvade kunskaper och är olika strikta med regelsättningen i hemmet. (Se bilaga 3)

En undersökning av betydelsen av personaltäthet och utbildningsnivå på de brittiska institutionerna genomfördes av Berridge och Brodie. Resultaten var att det inte finns några samband mellan vare sig utbildningsnivå och personaltäthet och kvalitet i vården. Dessa resultat stöds av tidigare undersökningar av Sinclair och Gibbs där det inte heller framkom något som pekade på att personalens kvalifikationer hade samband med utfallet av vården. (Sallnäs, 2000)

6.2 Undervisningens mål och resultat.

Vid frågan vilka resultat hon önskar sig av barnen svarade den första kvinnliga pedagogen med att de inte nödvändigtvis är en hög utbildning utan att de utvecklar en bra karaktär. Enligt pedagogen ska det inte behöva märkas att de kommer från ett barnhem.

”De som går en utbildning har lyckats på ett sätt men det slutgiltiga målet är att bli bra människor. En människa är inte mindre värd om hon har en lägre utbildning.”

På följande fråga, om hon kan se dessa resultat, svarar hon med att hon kan se det hos vissa barn men att det återstår att se. Hon funderar på hur mycket hon påverkat dessa barn och tycker att resultaten är viktiga främst för henne personligen. Pedagogen tror att barnen tycker att det är viktigt att ha en hög utbildning för att bli en bra människa.

En annan ung kvinnlig pedagog berättar att hon vill se barnen på den rätta vägen.

”Det spelar ingen roll vilken utbildning de har, men de ska vara pålitliga och komma ihåg att de blivit hjälpta för att själva ge de svagare en chans.”

Pedagogen önskar att barnen vände sig till Gud för att relatera till goda moraliska värderingar och för att få ett mål i livet. Hon påpekar att hon vill se dem växa med en bra grund och att målet är att återupprätta det som förlorats under barnets uppväxt.

Vid frågan om hon kan se resultaten hon jobbar för menar hon att bra resultat har kunnat ses. Hon hävdar att institutionen är känd för att uppfostra barn till bra människor. Det finns barn hon är stolt över, men alla barn har inte fått bra resultat.

Följande fråga, vem resultaten är viktiga för, svarar hon med att de först och främst är viktiga för barnen. Det är viktigt, menar hon, att de förstår att de har att lära sig av personalen och det är viktigt för personalen att veta att man utför ett jobb som ger resultat.

Nästa kvinnliga pedagog berättar att hennes mål med arbetet som volontär är att barnen ska bli allmänbildade och att de ska lära sig respektera andra människor: sina kompisar och sina pedagoger.

”De skall bete sig på en väluppfostrad sätt vart de än går och de skall helst inte glömma att de har lärt sig det här.”

Resultaten kan ses i tid, hon har sett en hel del under de 2 åren hon jobbat här. Hon tror att det är ett effektivt sätt att jobba i en kollektiv och att det kan ge resultat beroende på den kraft och kunskap man har. Hon har tittat på denna organisation utifrån, under tiden hon inte jobbade här, och såg hemmets resultat. När hon fick höra att barnen kom från gatan var hon inte intresserad av att jobba med dem. När hon tog kontakt med hemmet upplevde hon att hon respekterades vilket hon inte anser vara hennes förtjänst utan de övriga pedagogernas.

Resultaten märks bäst när de är utanför hemmet, anser pedagogen. Påskolavslutningar eller påutflykter tillsammans med andra barn är dessa barns beteende modell för andra, menar hon.

En manlig pedagog berättar att målet med arbetet han lägger ner är att forma barnens grund, den skall vara fast och så varierad så möjligt.

”Målet är att stimulera barnets begåvning. Det kan garantera en (god) framtid!”

Resultaten beror på barnets begåvning, anser pedagogen. Detta kan ge barnen en chans i livet, menar han, men även en intressant sysselsättning. Resultaten anser pedagogen vara viktiga för barnet själv.

En ung manlig pedagog berättar att hans ansvar är att ta hand om barnen, påverka och forma dem till individer i samhället. *”Det främsta målet är att barnen integreras i samhället för att kunna klara sig vidare i livet. Jag vill att de lär sig klara sig i livet, som jag har fått göra.”*

Det som gläder honom mest är att barnen kommer ihåg vad han har lärt dem. Även de som har återvänt till gatan stannar upp och pratar om den tiden de bodde på ungdomshemmet. Det ger den största tillfredsställelsen, menar han, att bli ihågkommen.

Resultaten pedagogen vill se är att barnen skall lära sig att ta hand om sig själv och att tänka för sig själv. Han vill att de lär sig bete sig på ett hövligt sätt och anser att dessa resultat är viktiga för honom själv och även för barnen.

En annan manlig pedagog uppger att han vill ha en bra relation med barnen och att erhålla bra resultat. Han anser att det är effektivare att arbeta individuellt och att det är av stor vikt att vinna barnets tillit för att kunna föra fram arbetet med den enskilda individen. Målet är att barnen skall våga be om hjälp för sina problem.

”Jag önskar att barnen som uppfostras här skall bygga upp principer som de använder sig av när han lämnar hemmet. Barnen som flyttar ut skall ha ett inbyggt moraliskt och andligt värdesystem.”

Dessa resultat anser pedagogen vara viktiga för barnet och även för personalen som får tillfredsställelsen att ha haft en roll i barnets liv.

En äldre kvinnlig pedagog berättar att hon vill se positiva förändringar i barnets liv.

”Att bli korrekta människor, att de hjälper varandra, att de inte glömmar var de kommer ifrån är vad jag vill av dem.”

De resultat pedagogerna önskar se är ömsesidig respekt vilket hon anser visas redan nu. Resultaten anser hon vara viktiga för barnet själv först och främst men även för henne som pedagog.

En yngre kvinnlig pedagog anser att det är viktigt att barnen skall klara ett eget hushåll.

”Det utgör en viktig grund. Hushållningen är en viktig del av barnens framtida liv.”

Resultaten pedagogerna kan se är att barnen sköter sin skola och även städningen på rummet. Detta anser hon är viktigt för barnen och sedan för henne själv. Hon vill veta att hon erhåller resultat för jobbet hon lägger ner.

En äldre kvinnlig pedagog anser att barnen behöver lära sig att ta ansvar och sköta sig själv.

”Jag har visat dem hur man gör, målet är att de tar efter och gör det på ett så bra sätt som möjligt!”

Pedagogen vill se resultat i form av respekt för andra människor. Hon visar dem det och tror att de kommer att lära sig det.

Den yngsta kvinnliga pedagogen anser att allt är möjligt genom Guds kärlek och att andra personers attityd är ett exempel på hur man kan bete sig.

”Om de ser godhet kan de känna sig lugna.”

De resultat hon önskar sig ha är barnets tillit, en god relation till barnen. Hon erbjuder dem tillit och vill vara ett stöd för barnen.

6.2.1 Reflektioner och analys.

De tvåkvinliga pedagogerna som har ansvar för läxläsningen tycks ha ett gemensamt mål: att dessa barn utvecklar en god karaktär och en av dem uttrycker tydligt att utbildning inte är grunden för att bli en bra människa. Man kan också se tydligt att volontärsarbetarnas mål i deras arbete är att barnen får en grund i form av en bra undervisning/utbildning.

Pedagogerna som är ansvariga för barngrupperna bär ”föräldraansvaret”. Deras önskan är att barnen skall lära sig ta hand om sig själv, att de visar respekt för andra människor och att barnen inte glömmer bort ”föräldrarna”. Övriga pedagoger bär ansvaret för läxläsningen och dessa två uppsättningar av pedagoger kompletterar varandra. I det rumänska samhället är det viktigt att ha en bred kunskapsbas, men för barnen är det viktigt att få den uppmärksamhet de behöver. Detta skapar en viss motsättning mellan undervisningens mål och dess metod. Pedagogerna lägger ner mycket tid på att hjälpa barnen med läxorna för att de skall klara av skolan, medan andra ”familjeaktiviteter” blir lidande.

Andreassen i Sallnäs (2000) betonar att bäst resultat uppnås av de institutioner som har en klar behandlingsfilosofi, tydliga gemensamma mål för ungdomarna samt anpassar insatserna efter de enskilda ungdomarnas situation och vilka riskfaktorer som föreligger. Riskfaktorerna kan bero på barnets karaktär eller familjens syn och förväntningar på barnet.

Skolbarnen som har utvecklats sent och barn som behöver särskild hjälp för att börja skolan kan vara sårbara. Barn som är aggressiva eller barn som inte kräver svar på affektionsbehov, utan är passiva, tar inte mot de vuxnas hjälp. Barn som har svårt för att lära sig p.g.a. förståelseproblem har negativ effekt på deras sociala och emotionella utveckling, liksom för deras intellektuella utveckling. Barnen får den hjälp med läxläsningen de behöver, men personalen har inte teoretisk kunskap för att kunna söka förklaringar för barnens beteende. (Daniel, m.fl., 2000)

Adolescenter som inte har lärt sig att lösa problem kan ha svårt att ta hand om sig själv eller att be vuxna om hjälp. Pojkar är mer benägna att få svårt att skaffa och behålla kompisar, att hitta eller utveckla ett sätt att lära sig och att hoppa av skolan. Unga personer med dåligt självförtroende och som underskattar sig själv begränsar sig själv i valet av kompisar. (Daniel, m.fl., 2000)

Genom att kommunicera, att vara öppen och informera kan man upptäcka riskfaktorer och hjälpa barnen som befinner sig i en svår situation. Alla barn har kanske inte kapacitet att uttrycka sig, därför kan man behöva använda sig av bilder. Att kommunicera öppet med människor i barnets nätverk samt involverar barnet kan skapa en skydd i barnets miljö. Det kan också vara bra att informera barn för att skydda sig för svåra situationer som kan uppkomma. Onesimus' Brothers anpassar insatserna efter de enskilda ungdomarnas situation. Generellt råder öppenhet och kommunikation. Personalen förbereder barnen för ett liv utanför hemmet. (Daniel, m.fl., 2000)

I tidigare forskning nämns att i Östeuropa är en av institutionssystemets huvuduppgifter att ge barnen och ungdomarna skolgång och institutionerna är organiserade kring "utbildning". (Sallnäs, 2000) Detta stämmer delvis med denna institutions mål, men dess huvudmål handlar i huvudsak om att uppfostra barnen till goda människor. Att detta mål ligger främst beror på den kristna tanken som barnhemmet bygger på

6.3 Förhållandet i personalgruppen

Alla pedagoger ville eller vågade inte ge mig ett konkret svar på min fråga om vad de tycker om personalens gemensamma mål och arbete. Av den anledningen har jag valt skriva ner svaren i citatform:

"Det generella sättet att arbeta försvåras på grund av den stora ålderskillnaden. De äldre ser sakerna på annat sätt än de yngre. Det kan finnas skilda meningar men man kan ta det goda från båda sidorna och slå ihop det. Man kan diskutera om det uppstår problem sinsemellan."

"Varje arbetskamrat har defekter, som vilken människa som helst, men även kvalitéer. De olika försöken att bli ett team har påverkats av den stora personalomsättningen. Personalen försöker sammansvetsas men det skulle kunna bli en bättre sammanhållning. En anledning till det är att personalen har

olika bakgrund och ser därför olika på barnen. Dessa skillnader försöker man tala med varandra om, men man kan inte ändra alla uppfattningar.”

”Jag anser arbetssättet här är situationsanpassad. Vi samarbetar. Vi har samma tro och samma mål.”

”Det är ett nödvändigt ont att arbeta i grupp för att lösa dessa problem.”

”Sammanhålningen är inte så god på grund av att det finns personal som vill utmärka sig istället för att jobba kollektivt. Personalen tar inte den tid som behövs för att prata om barnens problem. Det hade varit bra för barnen att hålla ett möte en gång i veckan eller varannan vecka för att diskutera om barnen, eftersom man har olika syn på deras problem. I ett kollektiv borde man agera likadant i en liknande situation. ”

”Arbetssättet personalen använder sig av har en andlig grund. Det kollektiva arbetet har som mål att forma barnets karaktär, att barnen skall övervinna frustrationer och återhämtas. ”

”Vissa arbetar hårt, andra gör ingenting!”

”Jag säger vad jag tycker till dem som lyssnar på mej.”

6.3.1 Reflektioner och analys.

Jag kan konstatera att inte all personal är tillfredsställd med hur arbetet bedrivs i detta kollektiv. Ett kollektivt arbete kräver gemensamma insatser vilket också innebär att man lägger ner kraften och viljan man har. Det tycks som att det inte finns vilja för att arbeta kollektivt. Några vill utmärka sig och det påverkar det kollektiva arbetet på ett negativt sätt. Andra saker som har påverkat sammanhålningen har varit den stora personalomsättningen och åderskillnaden mellan personal.

Jag finner det positivt att det finns pedagoger som vill förbättra sammanhålningen genom att diskutera oftare och på ett öppet sätt om problemen som uppstår. Att ha en teori/en modell att utgå ifrån hjälper personalen att söka förklaringar för barnens beteende. (Sallnäs, 2000) En enda person har teoretisk kunskap som kan an-

vändas som grund för förståelsen av barnens beteende. All personal utgår från den kristna moralen och de livs-
förvärvade erfarenheterna.

Den kristna moralen präglar personalens arbetssätt och ger barnen struktur på livet. Detta skall vi diskutera om
i nästa kapitel.

7. En dag i barnets liv.

Följande avsnitt har jag tänkt beskriva hur en dag i dessa barns liv kan se ut. Beskrivningen är baserad på
deltagande observationer och jag skall försöka så noggrant som möjligt visa för läsaren vad en dag kan inrym-
ma för ett barn.

Personalen kommer till jobbet klockan 6.45. Dagen börjar med att väcka barnen.

Klockan är 7.00 och man måste göra sig redo för att gå till skolan. Först öppnar man fönstret för att vädra,
sedan ber man en bön som tack för den nya dagen. Morgongymnastiken hålls i vanliga fall efter påklädning,
men det är för kallt i detta vinterväder. Man måste dock tvätta sig och borsta tänderna. Innan man lämnar
rummet skall man rätta kudden och filten. Frukosten väntar, mackor och the. Men tiden går, skolan börjar
snart.

Innan barnen åker iväg slängs en sista titt på hur de är klädda. Barnen springer iväg för att hinna till skolan. De
yngsta barnen följs till skolan, de går i skolan på morgonen. Pojkarna ges rådet att bete sig adekvat på väg till
skolan och i skolan.

Barnen som går eftermiddagspasset blir kvar i hemmet och städar lite grann innan de sätter igång med läxorna.
Pojkarna som är kvar är lite äldre och frågar själv om hjälp om det är något de inte förstår. De tillfrågas av pe-
dagogen som är ansvarig för läxorna om de har något att läsa. De respekterar läsningstiden mellan 9.00 och
11.00. Sedan förbereder de sig för att gå till skolan och äter innan de åker iväg. De kommer hem sent på kväl-
len och då återstår det bara att vila sig.

De småbarnen kommer hem runt 13.00. De tillsägs att äta först för att sedan vila innan de gör sina läxor. En annan pedagog som är ansvarig för läxläsningen kommer att hjälpa dem. Hon kommer klockan 14.00.

Pedagogerna som jobbat på morgonen går hem klockan 14.00. På plats finns 2 män och 3 kvinnor och dagen ser ut att bli hektisk. Jag får veta senare att pedagogerna förbereder inför fredagens besök då USA:s ambassadör från Bucharest har valt att besöka just detta barnhem.

När jag kommer in till personalrummet märker jag att jag hamnat i en het diskussion mellan en pedagog och ett äldre barn om ett annat yngre barn som vägrat göra sina sysslor med anledningen, som han själv uppgivit, att han har läxor att göra. Man diskuterar som i en familj om de problem som uppstår.

Stafettpippen ges till kvällspersonalen och det diskuteras lite om vad som har hänt under dagen. Särskilt intresse för vad som hänt på förmiddagen visar en ung manlig pedagog som också har föreslagit att sätta upp fler tillfällen på schemat för att diskutera om barnens problem.

De yngsta barnen börjar med sina läxor i datorrummet. Vissa av dem behöver hjälp vid varje avstavning, vissa klarar det mesta själv. Pojkarna verkar vara ivriga att göra färdigt läxan för att få gå ut och leka. När läxorna är färdiga springer de ut.

En äldre kvinnlig pedagog som jobbat som musiklektör i 30 år vill hålla en lektion om instrumenten fiol och violin med barnen. Tillsammans går vi till ett av grupprummen där en manlig äldre pedagog håller körlektioner med barnen. Vissa barn uttrycker sin olust att sjunga men pedagogerna tillrättavisar dem genom att säga att det är viktigt att kunna mänskliga sånger. Det sätts stor press på dem.

Lektionen om de olika musikinstrumenten uteblir eftersom den kvinnliga pedagogen går för att hjälpa ett barn som har problem med att känna igen bokstäverna. Jag får närvara och tycker att barnet är stressad av utfrågningen, klarar inte av att svara på alla frågor men får uppmuntran och klarar till slut av det läraren kräver av honom.

En ovanlig situation dyker upp, då jag blir tillfrågad om jag kan hjälpa ett barn med engelska läxan. Jag går med på det eftersom jag känner mig mättad av alla intryck.

Vid 19.30 äter barnen kvällsmat och jag är med dem när de äter. De betar sig väldigt civiliserat. Vissa pratar högre, men blir tillsagda att hålla tyst under måltiden.

Efter kvällsmat börjar barnen sitt kvällsprogram, vilket innebär att de förbereder sig för att sova. Alla pojkar måste tvätta fötterna och sina strumpor och borsta tänderna. Kvällen avslutas med en bön och barnen får gå och lägga sig efter att nattpersonalen kommit.

7.1 Personalens förhållningssätt till barnen.

Som jag tidigare nämnt bedrivs Onesimus' Brothers i kristen regi och arbetet med barnen baseras på kristen moral. Här följer några exempel:

En kvinnlig pedagog som är ansvarig för läxläsningen säger:

”Beträffande problemen som uppstår mellan barn och personal räcker det att säga till barnen att de gör fel, att det är synd enligt Bibeln. Man borde nöja sig med det. Om man upprepar samma sak flera gånger slutar barnen lyssna helt.”

Den andra kvinnliga pedagogen berättar om sin syn på barnen.

”Mitt förhållningssätt till barnen grundar sig på den kristna filosofin. Det innebär för mig att uppmuntra barnen och krama dem när de visar sina goda sidor och även straffa dem när de gör något dumt. Med straff menar jag inte att förstöra någon kroppsdel eller ta ut någons tänder, utan att utföra något som har en viss svårighetsgrad som t.ex.: armhävningar.”

Den kvinnliga volontären påstår att man är ingenting utan kärlek till sina medmänniskor. Hon berättar också att hon kände en viss tillbakadragenhet mot dessa barn när hon började arbeta här och tillägger:

”Detta har förändrats. Jag förstår hur mycket jag älskar dem nu!”

En ung manlig pedagog som har huvudansvaret för en av grupperna berättar att han känner att han måste vara både modern och fadern för dessa barn och att han vill lära barnen att klara sig i livet.

”Det största nöjet är att se att de kommer ihåg saker jag lärt dem!”

En annan manlig pedagog berättar hur arbetet bedrevs i början:

”Vi visste att dessa barn behövde mycket stöd såvi bad till Gud att Han skulle ge oss kraften att ta tand om dem.”

7.2 Reflektioner och analys

Religion och moral genomsyrar i stort sätt hela organisationen och dess arbetssätt. Den kristna moralen kommer att presenteras i detta kapitel eftersom det påverkar sättet personalen förhåller sig till barnen, vilket är en viktig fråga i denna uppsats.

En viktig aspekt ur den kristna moralens syn på relation mellan barn och vårdare är att bra beteende skall uppmuntras och belönas, att man ska ta upp moraliska problem och ge barnen ett tillfälle för att diskutera och lösa dessa problem samt att behandla barnen med respekt. (Lewis, 1991)

Moralen tycks ha tre huvudsakliga sidor: för det första att upprätta en korrekt och harmonisk relation mellan individer, för det andra att uppnå inre harmoni och för det tredje att finna målet med det mänskliga livet. (Lewis, 1991)

De flesta människor tänker på det första men glömmer övriga tvådelarna. När en människa säger: Det kan inte vara fel om det inte orsakar skada tänker hon bara på det första, inte på de övriga områdena. Då tänker hon att det inte spelar någon roll hur en båt ser ut inuti så länge den inte krockar med en annan. Det är naturligt att börja med att tänka så men vad spelar det för roll att säga hur båten bör flyta om den är gammal och inte kan flyta. Det har ingen betydelse att formulera på papper några regler för det sociala uppförandet när vi vet att i verkligheten kommer stoltheten, girigheten och fegheten att hindra oss att respektera regeln. Författaren Lewis, lärare på Oxforduniversitetet i England, hävdar att endast mod och altruism kommer att leda till att systemet kommer att fungera adekvat.

Den sista aspekten syftar till att de olika tro om universum leder till olika beteenden. Religionen innehåller påståenden om verkligheten som måste vara sant eller falsk. Om de är sanna kommer dessa påståenden att utgöra en värderingssystem för människor, om inte, kommer man fram till andra slutsatser.

Jag kommer att ta upp endast den första aspekten i den kristna moralen, relationen mellan individer. Moralens baseras på Gamla Testamentens regel: Gör andra det du vill de ska göra dig! Det har människor i alla tider vetat är rätt. Denna princip är ämnad för alla människor, i alla tider. Lewis (1991) framhåller att kristendomen inte har som mål att ersätta den mänskliga vetenskapen, utan att finnas som vägledning.

På samma sätt i det Nya Testamentet finns en klar vägledning för att bli ett kristet samhälle. Det står att vi inte ska sitta passiva och leva som parasiter, den som inte jobbar bör inte heller äta. Det insisteras även i Nya Testamenten att lyda lagen och de verkställande auktoriteterna.

En sista aspekt som skall tas upp är att det finns en anledning till varför man skall jobba: för att ge den som inte har. Att ta hand om de fattiga är en väsentlig komponent i den kristna moralen, att ta hand om änkor och föräldralösa, människor som inte har någon beskyddare.

Personalen har den kristna moralen som grund i barnens uppfostran. Att ha en teori/en modell för att utgå ifrån kan hjälpa personalen att söka förklaringar för barnens beteende. (Sallnäs, 2000)

Bindning är ett begrepp som är viktig för förståelsen av det ömsesidiga känslomässiga förhållande som uppstår mellan det lilla barnet och den vuxne som ger barnet ”moderlig” omvårdnad. Bowlby är en av de forskare som påvisat den genomgripande betydelsen av ett barn får uppleva ett varmt, intimt och varaktigt förhållande till en vuxen vårdare. I barn-föräldrelationer utvecklas vanligen en stark och tydlig komponent av ”binding”. Bowlby hävdar att barnet har en benägenhet att binda sig vid **en** speciell person och att denna huvudbinding är av annan art än bindingar till övriga människor. Schaffer i Lindén har uttryckt tveksamhet i frågan om det exklusiva draget i bindingen till **en** närstående vuxen. (Lindén, 1982, s.60-61)

En djupare syn på binding leder oss till utvecklingen av inre arbetsmodeller eller bilder om barnet själv och om vårdaren. Dessa arbetsmodeller förknippas med känslor. Interaktionupplevelserna under barndomen utgör basen i fråga om utvecklingen och förväntan av framtida förhållanden. Ainsworth har observerat hur barn svarar på separation och återseende av sin mor eller annan vårdare. Dessa observationer har lett till att barnen placerats i 3 kategorier: säkra barn (70%), undvikande (20%) och ambivalenta barn (10%). Säkra barn är känsliga vid separation ifrån sin moder och är glada att återträffa henne samt återhämtar sig snabbt när de ser henne, medan undvikande barn protesterar väldigt lite vid separation och undviker modern när hon kommer tillbaka genom att titta bort. Den ambivalenta typen av barn har svårigheter att skiljas från modern och svårigheter vid

återträff. Det finns en hypotes om att denna inre arbetsmodell kommer att påverka framtida förhållanden med vuxna. (Pervin, 1997)

Begreppet multipel mamning avser förhållanden där den nära, vårdande funktionen delas mellan flera olika personer. I samhällen med omfattande familjesystem, t.ex.: de olika afrikanska samhällena och israeliska kibbutzer förekommer multipel mamning i mer etablerade former. Forskningen säger att multipel mamning inte behöver ha några menliga effekter om mamningen är av hög kvalitet och ombesörjs av personer som förblir det samma i barnets tidiga ålder. Med hög kvalitet menas värme- engagemang och kontinuitet. Lindén framhåller att bristande kontinuitet och otillfredsställande samspel, som lätt uppstår på institutioner, kan barnen ta skada av. (Lindén, 1982)

Utifrån mina observationer och personalens berättelser har jag kunnat förstå att många goda och varma relationer mellan barn och pedagoger har uppstått sedan barnhemmet öppnat. Det finns barn som klagar på vissa pedagoger men även dessa har någon att gå till - den pedagog de känner sig tillfreds med.

Pedagogerna agerar som modeller för barnen och pedagogen som står närmast barnen kan vara den som har huvudansvaret för respektive grupp, men detta är inte en regel utan barnen är fria att gå till den pedagog de känner de kan prata med.

Jag skall avsluta med att förklara vad Onesimus' Brothers står för. I ett av breven skriven av apostel Paulus står det "Jag väddar dig för Onesimus, mitt barn som jag fött i mitt fångenskap som tidigare har inte varit dig till nytta men som nu kommer vara till nytta för både dig och mig.". (Nya Testamentet, Filimonbrevet, vers 11-12) Onesimus betyder alltså nyttig eller användbar.

8. Resultatsammanfattning.

Mitt syfte med denna undersökning var att:

1. Beskriva institutionens historiska framväxt och förändring över tid och hur institutionen är sammansatt och strukturerad.

2. Att undersöka pedagogikens mål och metoder och hur personalens förhållningssätt påverkar barnen.

Min första frågeställning var hur institutionsvården påbarnhemmet har utvecklats och förändrats. Den andra frågeställningen var vilka är pedagogikens mål och metoder. Den tredje frågeställningen var hur den kvinnliga personalen förhåller sig gentemot den manliga, respektive den nyanställda mot den äldre personalen, till barnen. Den sista frågan var hur barnen påverkas av personalens förhållningssätt.

Barnhemmet som bedrivs i kristet regi, startades av människor som hade en vision. Barnhemmets huvudsakliga mål är att barnen skall uppfostras till goda människor men pedagogerna har fått anpassa arbetsmetoderna till kraven på kunskap som ställs i Rumänien på den unga generationen. Detta har lett till att undervisningens mål och metoder inte stämmer överens och detta försvårar arbetet för pedagogerna, eftersom det höga kunskapskravet tar många timmars övning vilket gör att "familjeaktiviteterna" slås ut. Det finns även skillnader i undervisning mellan kvinnlig och manlig personal, då kvinnliga pedagoger vill se att barnen har gjort sina hushållssysslor medan männen försöker aktivera barnen för att upptäcka vad de tycker om och är duktiga på men också mellan yngre och äldre personal, vilket leder till att personalen ser på barnen på olika sätt. Observationerna och intervjuerna säger mig att det har uppstått många goda och varma relationer mellan barn och pedagoger. Det finns barn som klagat på vissa pedagoger men även dessa har en pedagog de kan gå till och som de känner sig tillfreds med.

9. Slutdiskussion.

Först vill jag ta upp namnet Onesimus' Brothers, vilket jag finner vara ett passande namn för denna institution. Jag har haft kontakt med barnen och personalen på denna institution sedan juni 2001. Jag följde med dem på en resa i slutet av juni månad i 10 dagar och levde med dem dygnet runt. Då började jag förstå att denna insti-

tution lever efter den kristna moralen och att den präglar barnets liv lika mycket som personalens. Den kristna moralen präglar mitt liv därför är kommer jag att förhålla mig okritisk till det kristna tankesättet.

Jag visste en hel del om barnen innan jag gick tillbaka för att skriva min uppsats där, men kände att jag inte visste tillräckligt om relationen mellan personal och barn eftersom under resan fanns endast en manlig pedagog, en kvinnlig socialsekreterare och jag som jobbade som volontär. Barnen betedde sig utomordentlig bra, vilket har också framkommit från intervjuerna. Vissa äldre barn framhöll sitt missnöje till viss personal på barnhemmet.

En av institutionens huvuduppgifter är att ge barnen och ungdomarna skolgång och institutionerna är organiserade kring ”utbildning”. I de Västeuropeiska länderna har ”vård” samma roll och i Sverige talar man snarare om ”behandling” som institutionernas primära uppdrag. Denna institution har en mycket låg standard i fråga om vårdens utformning och innehåll.

Andreassen i Sallnäs (2000) betonar att bäst resultat uppnås av de institutioner som har en klar behandlingsfilosofi och tydliga gemensamma mål för ungdomarna. I det rumänska samhället krävs det att man har en bred kunskapsgrund vilket leder till att man avser mycket tid till undervisningen. Barnhemmet har som mål att ge barnen skolgång för att integreras i samhället samt att lära sig den kristna moralen. Skillnaden mellan barnhemmets mål och samhällets krav på barnen leder till en motsättning mellan undervisningens metoder och mål.

Kyrkan och tron på Gud har alltid spelat en central roll för Rumäniens befolkning. Pojkarna på barnhemmet är fria att bestämma om de vill gå till kyrkan och vilken kyrka de vill gå till. Utifrån Bilaga 3 kan man se att det förekommer fysisk bestraffning i hemmet, men att de förekommer som en sista utväg innan andra auktoriteter tas till hjälp. Eftersom det är förbjudet att aga barn i Sverige, därför är det otänkbar för någon som lever under svenska förhållanden att acceptera dessa principer. Fysisk bestraffning behöver dock inte innebära att barnen agas. Jag vill tillägga att jag inte sett att barnen agades under tiden jag varit på barnhemmet. Det finns dock några äldre barn som tycker att personalen finns endast till för pengarnas skull och dessa påståenden riktas mot de strikta i personalen. I stort finns inte några stora konflikter mellan barn och personal.

Det som förvånar mig mest är att visionen som startat i form av projekt för 9 år sedan har lyckats växa fram och utvecklas eftersom personalen använder sig inte av någon teori i arbetet med barnen.

Pedagogerna som har stort inflytande i arbetet med barnen är de som har haft erfarenhet i undervisning. Den enda pedagogen som har socialpedagogisk utbildning har inte kunnat påverka personalen och åstadkomma någon förändring.

I Östeuropa finns en tradition av att personal med pedagogisk utbildning och inriktning arbetar på institutionerna, medan i Västeuropa ses psykologisk kunskap och utbildning som viktigare. Jag upplever att institution har som mål barnens välbefinnande och att de lyckas med det i den mån och kunskap de besitter.

Källförteckning

Daniel, Brigid & Wassell, Sally & Gilligan, Robbie (2000) *Child Development for Child Care and Protection Workers*, Jessica Kingsley Publishers, London

Denscombe, Martyn (2000) *Forskningshandboken-för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, Lund: Studentlitteratur

Ladislau, Tacsı (2001) *Reteaua institutiilor de protectie a copilului si a virstnicului*, Mirton Timisoara

Lewis, Clives Staples (1992) *Kan man vara kristen?*, Bokförlaget Libris, Örebro

Lindén, Gunilla (1982) *Byta föräldrar*, Kristianstad, LiberFörlag

Nordahl, Bertil (1990) *Flickorna och pojkarna-nio samtal om könets betydelse*, Lund: Tiedlund

Pervin, Lawrence (1997) *Personality-Theory and Research*, 7:e upplagan.

Sallnäs, Marie (2000) *Barnvårdens institutioner-framväxt, ideologi och struktur*, Stockholms
Universitet

Svensk Bibel

Zamfir, Elena (1998) *Politici sociale*, Universitatea Bucuresti

Bilaga 1

Intervjumall.

Jag frågade den intervjuade om de accepterade att spela in intervjun och försäkrade dem att bandet kommer att förstöras när uppsatsen är färdig. Jag vill tilläga att jag använt mig av dessa frågor som mall, men att andra frågor har tagits upp under intervjuens gång.

DEL 1

Hur länge har ni arbetat här?

Vilken var er tidigare sysselsättning?

DEL 2- UNDERVISNINGENS METODER.

Vilket är er nuvarande sysselsättning?

Vad har ni för arbetsmetod i arbetet med barnen?

Jobbar ni likadant med alla barn?

Vilket material använder ni er av i arbetet med barnen?

DEL 3- UNDERVISNINGENS MÅL OCH FRAMTIDA RESULTAT.

Vad har ni för kunskap? (teoretisk och praktiskt)

Varför använder ni er av denna metod?

Vilket är målet med ert arbete?

Vilka resultat tror ni kan fåsom följd av ert arbetsmetod?

Vad tycker ni om det kollektiva sättet att jobba här?

Vad betyder för dig ” en bra resultat”?

Diskuterar ni sinsemellan om barnens resultat?

Vem är resultatet viktig för?

Bilaga 2

Poängsättning.

Det finns ett system av poängsättning som barnen får rätta sig efter:

- 1-9; 3 poäng- utan tilltal
- 2 poäng-med tilltal.
- 1 poäng-problem
- 3 poäng-vägran.
- 10 och 11; summerar de 2 betyg (-3;3).
- 12; -3 poäng/1h skolk.

UTVÄRDERING varje vecka:

250-225 poäng ger en större belöning.

224-170 poäng ger en mindre belöning.

175-75 poäng ger ingen belöning

74-25 poäng leder till straff.

Obs! Belöning behöver inte ges utan det är upp till personen som utgör den ansvariga personalen. Straffet bestäms också av den enskilda pedagogen. Poängsättningen sätts upp på anslagstavlan vid varje skiftbyte.

FÖRKLARING AV POÄNGSÄTTNING:

1. Väckning

- på morgonen vid bestämd tid.
- vädring
- bön
- morgongympa.

2. Morgonhygien

- tvätta sig.
- borsta tänder.

3. Bädda

- rätta till kudde och filt.
- tar ut papperskorg.

- vädrar madrass om nödvändigt.

4. Gå till skolan.

- för att hinna i tid.
- individuellt, småbarn i grupp.
- uppklädning.
- adekvat beteende på väg till och i skolan.
- problem som uppstår skall tas upp.

5. Läxläsning.

- respekterar läsningstiden.
- repeterar om nödvändigt.
- extraarbete i mån av tid.

6. Gå till kyrkan.

- respekterar programmet i kyrkan.
- får inte komma försent el gå tidigare.
- 6-15 år går med personal; 15-19 går i grupp.
- klär sig adekvat.

7. Aktiviteter.

- dagliga och organiserade; obligatoriska om organiserade av personal.
- kan bestå av sport och lek, hushållsarbete, utflykt, o.s.v.

8. Kvällsprogram.

- respekterar tiden.
- tvättar fötter och strumpor samt borstar tänderna.
- städning.
- bön.

9. Släckning.

- i tid.
- får ej störa rumskompisarna, tystnad.
- förbud att gå till andra rum; om nödvändigt skall det göras utan att störa andra.

10. Attityd mot personal.

11. Attityd mot andra barn.

- får inte skrika eller svära.
- konflikten löses endast när parterna lugnar ner sig; den skyldige ber om ursäkt.

- problem löses med barnet i fråga och om nödvändigt tas det upp med personalen.

12. Skolk

- förbud att inte gå till skolan utan skäl

Bilaga 3

FÖRBUD

1. Stöld.
2. Förstöring av egna objekt eller objekt som tillhör huset.
3. Bruk av alkohol, cigaretter eller pornografi.
4. Att lämna huset utan att informera personalen.
5. Att lämna hemmet på annat sätt än genom porten.
6. Att ta in främmande människor utan lov.
7. Att slåss.

Metoder att straffa negativa resultat.

1. Varning; individuellt.
2. Utskällning.
3. Isolation; i hörnet/påknä/pårummet.
4. Förbud av rättigheter; att titta på TV, lyssna på musik, fickpengar, aktiviteter och utflykter.
5. Skriva ner fraser.
6. Extraarbete.
7. Vakta porten.
8. Fysisk straff.
9. Problemlösning med andra auktoriteter (polis).
10. Exklusion och förlorad rättighet att få hjälp.

Belöning av positiva resultat.

1. Uppmuntran
2. Gåvor.
3. Tar del i extra aktiviteter.
4. Permission; utöver norm.
5. Fickpengar.

6. Utflykt.

7. Resor.